

PROGRAMMA VOOR TOETSING EN AFSLUITING

Havo 5

CURSUS 2008 - 2009

H.N. WERKMAN COLLEGE

NIEUWE SINT JANSSTRAAT 11

9711 VG GRONINGEN

050 - 5886500

NAAM VAN DE LEERLING: _____

MENTOR: _____

ADRES: _____

POSTCODE EN WOONPLAATS: _____

TELEFOON: _____

1. ALGEMEEN

- 1.1 Dit Programma van Toetsing en Afsluiting bevat informatie over de wijze waarop leerlingen zich kunnen kwalificeren voor de afsluiting van de Havo-opleiding aan het H.N. Werkman College te Groningen.
- 1.2 Het PTA biedt informatie over toetsstof, -vormen en -duur, beoordelingscriteria, wegingsfactoren en de regels die gelden bij de toetsing in het examenjaar.
- 1.3 Het PTA kan door leerlingen ook gebruikt worden om de resultaten van de toetsing te noteren zodat zijzelf, hun ouders of verzorgers en hun mentor permanent een overzicht hebben van hun vorderingen.
- 1.4 Van de leerlingen en hun ouders of verzorgers wordt een schriftelijke verklaring gevraagd waaruit blijkt dat ze kennis hebben genomen van de inhoud van dit PTA.
- 1.5 De betreffende verklaring is als losse pagina aan dit PTA toegevoegd en moet vóór dat de leerling deelneemt aan het eerste schoolexamen van het examenjaar ondertekend worden ingeleverd op de administratie.
- 1.6 Overzicht van afkortingen die in dit programma gebruikt worden:

PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting
SE	Schoolexamen of Schoolexamentoets
CE	Centraal Examen (landelijk)
LOB	Loopbaanoriëntatie en -begeleiding
V	Toetsvorm:
	- S Schriftelijk
	- L Luistertoets
	- M Mondeling
	- P Praktisch
	- 45/90 Duur in minuten
VR	Vrijstelling na doubleren of zakken
C	Toetscode:
	- A, B, C enz. voor SE
	- P1, P2 enz. voor praktische opdrachten of SE-practicum
	- P voor het gemiddelde van P1, P2 enz.
	- t1,t2 enz. voor proefwerken die alleen meetellen voor het (overgangs)rapport
W	Wegingsfactor, bij benadering (zie voor exacte weging de formule)
SE1	SE-periode 1 enz.
PP1	Proefwerkperiode 1 enz.
HM	Hulpmiddelen, de afkortingen voor de hulpmiddelen staan vermeld bij de opmerkingen in het PTA.

2. DATA

- 2.1 Leerlingen die aan het eindexamen deel willen nemen, moeten vóór 1 oktober op de administratie een bewijs van inschrijving in het persoonsregister van hun gemeente hebben ingeleverd of een kopie van hun ID-kaart of paspoort. Als dit ontbreekt kunnen zij niet door de school worden opgegeven voor het landelijk Centraal Examen.
- 2.2 De belangrijkste data van het examenjaar staan vermeld op het jaaroverzicht op bladzijde 1.
- 2.3 De data en tijden van de schoolexamens worden bekend gemaakt op afzonderlijk uit te reiken roosters.
- 2.4 De data en tijden van de eindexamens staan vermeld op bladzijde 7.
- 2.5 Data voor het profielwerkstuk staan vermeld op het betreffende supplement.

3. LESSEN EN VAKKEN

- 3.1 Leerlingen die om zeer bijzondere redenen niet in staat zijn om aan de eisen voor bepaalde vakken of onderdelen daarvan te voldoen, kunnen dispensatie vragen bij de voorzitter en secretaris van de examencommissie.
- 3.2 Leerlingen die om redenen van lichamelijke aard niet aan de gymnastieklessen kunnen deelnemen, kunnen een attest krijgen van de school als zij bij de rector hun onvermogen aannemelijk kunnen maken. De uren moeten in principe wel gemaakt worden op school.
- 3.3 Tijdens de SE-toetsweken vervallen de lessen.
- 3.4 SE-toetsen kunnen worden herkanst en ingehaald op de afsluitdag van elke toetsperiode tijdens het 3^e en 4^e uur. Daarna is er gewoon les.
- 3.5 De mogelijkheid bestaat dat op een of meer dagen die in het jaaroverzicht zijn gereserveerd voor schoolexamens geen toetsen worden gepland. In dat geval is er op die dagen gewoon les. Dat wordt ook vermeld op het SE-rooster.
- 3.6 Voor de overige schooldagen van het eindexamenjaar zijn alle lessen verplicht, tenzij daarvoor door de betreffende

afdelingsconrector vrijstelling is verleend.

- 3.7 Leerlingen die in een eerder schooljaar vakken of onderdelen daarvan hebben afgesloten, kunnen van de betreffende lessen worden vrijgesteld.

4. SCHOOLEXAMENS

- 4.1 Schoolexamens worden afgenomen tijdens SE-toetsweken. De data van de toetsweken staan in het PTA vermeld. Het rooster voor een toetsweek verschijnt tenminste twee lesweken voor de eerste toets van de betreffende week.
- 4.2 Handelingsdelen moeten worden afgewerkt volgens de instructies in dit PTA en ingeleverd uiterlijk op de daarvoor vermelde data.
- 4.3 Het sector- of profielwerkstuk moet worden gemaakt volgens de aanwijzingen in het betreffende PTA- supplement.
- 4.4 De eisen waaraan werkstukken moeten voldoen en de data waarop deze moeten zijn ingeleverd staan vermeld op een beoordelingsformulier dat door de vakdocenten van tevoren wordt uitgereikt en dat daarna deel uitmaakt van het betreffende werkstuk.
- 4.5 In het PTA is aangegeven welke hulpmiddelen leerlingen bij de schoolexamens zelf moeten meenemen, zoals een woordenboek, rekenmachine, informatieboekje, schrijfdossier e.d.

5. BEOORDELING EN RAPPORTAGE

- 5.1. Cijfers voor toetsen worden in 1 decimaal nauwkeurig gegeven op een schaal van 1 tot en met 10, tenzij de beoordeling niet in cijfers is.
- 5.2 Sommige SE-onderdelen worden niet beoordeeld met cijfers maar met woorden of afkortingen daarvan:
- Onvoldoende / Voldoende / Goed (O/V/G)
- Afgehandeld / (nog) Niet afgehandeld
- 5.3 Het eindresultaat van alle SE's, dat na afloop van de laatste SE-toets voor een vak wordt vastgesteld, wordt in 1 decimaal nauwkeurig gegeven, als het een cijfer betreft. Bij het afronden wordt 0,45 t/m 0,49 uiteindelijk 0,5.
Voorbeeld: 5,45 wordt afgerond naar 5,5.
- 5.4 De beoordeling van de toetsen wordt bekend gemaakt op of vóór de data die in het jaaroverzicht zijn vermeld.
- 5.5 Het schriftelijke werk met de daarin aangebrachte correcties en notities wordt met de kandidaten besproken voor het beoordelingsresultaat aan de schoolleiding wordt doorgegeven.
- 5.6 Als een leerling om geoorloofde redenen niet bij de bespreking van het werk aanwezig heeft kunnen zijn heeft de leerling alleen nog recht op de inzage, op een moment dat de docent vaststelt.
- 5.7 Leerlingen wordt geadviseerd ook zelf de resultaten van de schoolexamentoetsen te registreren. Zij kunnen hiervoor hun PTA gebruiken.
- 5.8 Leerlingen krijgen voor de eerste schoolexamenperiode een rapport van de schoolexamenresultaten van het voorgaande jaar en na elke SE-periode een rapport van de SE-resultaten die tot aan dat moment zijn behaald.
- 5.9 Indien een of meer resultaten van het overzicht niet correct zijn vermeld, dan moet de leerling onmiddellijk overleg plegen met de betrokken docent. Leidt dit overleg tot correctie dan geeft de docent de correctie zo snel mogelijk door aan de examencommissie. Op verzoek kan de leerling daarna een gecorrigeerd overzicht ontvangen.
- 5.10 Wie niet binnen de gestelde termijn bezwaren indient tegen een uitgereikt overzicht van de SE-resultaten gaat in principe akkoord met de vermelde resultaten.
- 5.11 SE- opgaven, -normen en -werkstukken van schoolexamens worden door de docent na bespreking met de leerlingen bewaard tot na het uitbrengen van een overzicht van SE-resultaten de beroepstermijn is verstreken.
- 5.12 Voor het vak Maatschappijleer en het Profielwerkstuk geldt een combinatiecijfer: De behaalde cijfers worden afgerond op gehele cijfers, opgeteld en gedeeld door twee. De uitkomst wordt opnieuw afgerond op een geheel cijfer. Dit laatste cijfer telt mee in de Slaag/Zakregeling (11.4).

6. INHALEN EN HERKANSEN

- 6.1 De inhaal- en herkansingsregeling voor schoolexamens is afgeleid voor die van de centrale examens. Zowel voor de eindexamens als voor de schoolexamens geldt, dat op de regels geen enkele uitzondering gemaakt wordt.
- 6.2 Een leerling die één of meer SE-toetsen niet heeft gemaakt, moet deze inhalen op of voor de afsluitdag van de betreffende toetsperiode. Dat geldt ook voor boekentoetsen.
- 6.3 Een leerling die een mondeling of praktisch schoolexamen niet aflegt op het ingeroosterde tijdstip, verspeelt de mogelijkheid om aan de herkansing voor een ander vak deel te nemen. Voor het alsnog afleggen van de gemiste toets moet onmiddellijk een vervangende afspraak worden gemaakt met de betrokken vakdocent.
- 6.4 Een leerling die na een bepaalde toetsperiode geen SE-toetsen hoeft inhalen heeft het recht om één van de toetsen te herkansen. Praktische opdrachten, practica en mondelinge toetsen kunnen niet worden herkanst. Het hoogste cijfer geldt.
- 6.5 Inschrijving voor herkansing of inhalen moet plaats vinden op de data en de tijden die in het jaaroverzicht vermeld zijn. Bij afwezigheid moet worden gebeld met de administratie. Te late verzoeken voor herkansing worden in principe afgewezen.

- 6.6 Herkansens is niet verplicht. Het is wel verplicht om bij de inschrijving te melden dat geen gebruik gemaakt wordt van de gelegenheid.
- 6.7 Een leerling die in de SE-perioden 1-5 meer dan twee toetsen gemist heeft, moet in ieder geval twee toetsen inhalen op de herkansingsdag. Voor de overige toetsen moeten met de examencommissie afspraken gemaakt voor inhalen vóór de herkansingsdag. De afspraken gelden pas nadat ruggespraak met de vakdocenten heeft plaatsgevonden.
- 6.8 Een leerling die om welke reden dan ook een toets niet kan herkansen op de aangegeven of afgesproken dag, heeft geen recht op inhalen van de herkansing.
- 6.9 Een leerling die om welke reden dan ook een toets niet kan inhalen op de aangegeven of afgesproken dag mag de toets inhalen op de laatste dag van de cursus waarop ingehaald en herkanst kan worden.
- 6.10 Een leerling die in de laatste SE-periode meer dan twee toetsen in moet halen heeft geen recht op spreiding over meer dagen. De toetsen moeten allemaal op de laatste inhaaldag worden gemaakt.
- 6.11 Als na de laatste inhaal- en herkansingsdag van de cursus een of meer SE-resultaten niet beschikbaar zijn dan kan een leerling niet worden toegelaten tot het centraal examen.
- 6.12 Een leerling die niet kan worden toegelaten tot het centraal examen wegens het ontbreken van de vereiste resultaten heeft nog één formele mogelijkheid om de belemmering weg te nemen. Deze moet dan naam en PTA-omschrijving voor de betreffende toets noteren op een overigens blanco proefwerkvel van de school en dat bij de docent inleveren om het minimaal vereiste resultaat te kunnen behalen.
- 6.13 Leerlingen die een examenklas doubleren mogen de voldoende eindresultaten van de afgesloten vakken van de vorige cursus laten staan. Dit geldt ook voor de praktische opdrachten, mondelinge overhoringen e.d. die door de sectie in het PTA als vrijstellend bij doubleren zijn aangemerkt.

7. FACILITEITEN

- 7.1 Een leerling met een handicap zoals dyslexie, een visuele of gehoorafwijking, Nederlands als tweede taal e.a., mag bij SE-toetsen 20 % van de toetsduur langer doorwerken, bij het CE 30 minuten.
- 7.2 Een leerling met een handicap mag bij SE- en CE-toetsen gebruik maken worden van een passend hulpmiddel zoals audiocassette, braille, diskette, grootschrift, regelkaart e.d.
- 7.3 Een leerling met een handicap kan alleen in aanmerking komen voor een speciale regeling als bij de examencommissie een verklaring van een erkend deskundige wordt ingediend (orthopedagoog, psycholoog, oogarts etc.; niet huisarts).
- 7.4 Een leerling met een handicap kan alleen gebruik maken van de speciale faciliteiten als de surveillant een verklaring kan worden getoond die verstrekt is door de secretaris van de examencommissie.

8. ONREGELMATIGHEDEN

- 8.1 Als een leerling een in het PTA vermelde praktische opdracht, spreekbeurt of werkstuk niet binnen de aangegeven termijn, zonder geldige reden, ter beoordeling van de afdelingscoördinator, heeft afgerond, is de leerling in gebreke gebleven. In dat geval gelden de volgende maatregelen:
 - binnen 1 week alsnog ingeleverd, resp. een nieuwe afspraak gemaakt: 1 punt aftrek van het toegekende cijfer
 - binnen 2 weken alsnog ingeleverd, resp. een nieuwe afspraak gemaakt: 2 punten aftrek van het toegekende cijfer
 - helemaal niet ingeleverd, resp. spreekbeurt helemaal niet gehouden: het cijfer 1,0 wordt toegekend.
 De opgelegde maatregel wordt door de voorzitter van de examencommissie schriftelijk aan de leerling bevestigd (afschrift in het dossier).
- 8.2 De leerling bedoeld in 8.1 ontvangt in principe binnen een week van de betrokken docent instructie die correcte afhandeling van de vereiste opdracht mogelijk maakt. De docent stelt de examencommissie op de hoogte.
- 8.3 Als een leerling de in 8.2 genoemde instructie niet opvolgt, stelt de docent de examencommissie zo spoedig mogelijk op de hoogte. Die neemt maatregelen zoals vermeld in 8.6.
- 8.4 Als een leerling in één SE-periode meermalen een praktische opdracht en/of handelingsdeel niet afrondt binnen de aangegeven tijd, worden in overleg met de examencommissie maatregelen genomen, bijvoorbeeld op school in lesvrije uren afmaken van de opdrachten, of maatregelen zoals vermeld in 8.6.
- 8.5 Als een leerling zich tijdens een school- of eindexamen aan fraude of onregelmatigheden schuldig maakt moet de examencommissie zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gebracht.
- 8.6 Wanneer werkstukken geheel of gedeeltelijk gekopieerd worden, bijvoorbeeld van internet, kan dit in het uiterste geval beoordeeld worden met een 1,0, na overleg met de examencommissie.
- 8.7 In geval van fraude of een onregelmatigheid worden alle betrokkenen gehoord. Vervolgens adviseert de examencommissie de rector over de te nemen maatregelen. Deze kunnen bestaan in:
 - ongeldig verklaring van gemaakt werk, met recht op herkansing.
 - toekenning van het cijfer 1,0 zonder recht op herkansing.
 - ontzegging van nog resterende mogelijkheden tot herkansing.
 - ontzegging van verdere deelname aan het schoolexamen.

De rector neemt het besluit over de te nemen maatregelen. Dit besluit wordt schriftelijk aan de leerling bevestigd (afschrift in het dossier).

- 8.8 Een leerling die zich aan een onregelmatigheid schuldig gemaakt heeft en niet akkoord gaat met de maatregelen kan in beroep gaan bij de commissie van beroep van de gemeente Groningen: Dienst OCSW, Postbus 268, 9700 AG Groningen.

9. AFWEZIGHEID

- 9.1 Als een leerling niet aan de lessen kan deelnemen dan geldt de gebruikelijke absentieregeling.
9.2 Als een leerling niet aan een school- of eindexamen kan deelnemen, dan moet dit voor 9.00 uur 's ochtends op de dag van absentie bij de coördinator of een lid van de schoolleiding worden gemeld.
9.3 Afwezigheid bij een school- of eindexamen moet iedere zittingsdag opnieuw gemeld worden, tenzij men hiervan uitdrukkelijk wordt vrijgesteld door iemand van de schoolleiding.

10. SUPPLEMENTEN

- 10.1 Indien blijkt dat in de loop van de cursus het PTA aangevuld moet worden met nieuwe bepalingen dan zullen deze in een supplement van het PTA worden opgenomen. Een supplement wordt dan aan elke leerling afzonderlijk uitgereikt.
10.2 Ook de opdrachten voor praktische vaardigheden en werkstukken moeten beschouwd worden als supplementen op het PTA.
10.3 Voor het profielwerkstuk wordt een apart supplement uitgereikt aan het begin van de cursus (H5 / A6).

11. CENTRAAL EXAMEN

- 11.1 Instructies voor het centraal landelijk eindexamen, de uitslagdatum, het moment van de diploma-uitreiking enz. worden schriftelijk meegedeeld aan de kandidaten. In de laatste SE-periode moet deze instructie persoonlijk worden afgehaald bij de administratie van de school. Aanwijzingen daarvoor staan dan op de mededelingenborden.
11.2 Het cijfer van het CE wordt in 1 decimaal nauwkeurig gegeven. Het eindcijfer wordt berekend als het rekenkundig gemiddelde van het eindcijfer SE en het cijfer CE en vervolgens afgerond op een cijfer zonder decimalen. De afronding gaat in dit geval als volgt:
- .49 of minder wordt naar beneden afgerond;
- .50 of meer wordt naar boven afgerond.
- Voorbeeld: 6,45 wordt 6; 6,50 wordt 7.
11.3 Een leerling mag pas deelnemen aan het CE als aan alle verplichtingen is voldaan die in het PTA vermeld zijn:
- voor alle vakken moet een eindresultaat SE zijn behaald
- de vakken met een verbale beoordeling (LO en CKV) moeten tenminste voldoende zijn
- handelingsdelen voor alle vakken moeten zijn afgewerkt met voldoende resultaten
- alle LOB-activiteiten moeten zijn afgerond
- het vereiste aantal studielasturen moet zijn gemaakt
11.4 Een kandidaat van Havo is voor het eindexamen geslaagd indien de volledige lijst van eindcijfers aan de volgende voorwaarden voldoet:
- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
- er 1x5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
- er 1x4 of 2x5 of 1x5 en 1x4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6.0 is.
Daarnaast moeten CKV en LO zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'. Cijfers voor maatschappijleer en het profielwerkstuk maken deel uit van het combinatiecijfer.
Een eindcijfer van een drie of lager op de cijferlijst betekent dat de leerling niet geslaagd is. Dit geldt ook voor de verschillende onderdelen die meewegen in het combinatiecijfer.
Voor alle duidelijkheid: als één van de onderdelen van het combinatiecijfer een drie of lager is, is de leerling niet geslaagd, zelfs als het gemiddelde (oftewel: het combinatiecijfer) een zes of hoger is.
11.5 Elke leerling heeft na de eerste uitslagbepaling het recht om in het eerstvolgende tijdvak voor één vak deel te nemen aan het CE. In dat vak moet wel examen afgelegd zijn in de eerste periode.
11.7 Als een kandidaat afziet van herkansing of zich niet tijdig opgeeft, wordt de eerste uitslag automatisch de definitieve uitslag.
11.8 Alleen op basis van de definitieve uitslag kunnen diploma's en cijferlijsten worden uitgereikt. Leerlingen die herkansen moeten dus wachten tot de resultaten van de herkansing bekend gemaakt zijn, voor ze zulke documenten kunnen krijgen.
11.9 De herkansingen worden afgenomen op de data die op blz. 7 van dit PTA zijn vermeld.
11.10 Na herkansing moet aan dezelfde normen worden voldaan (11.4). Is dat niet het geval, dan is men definitief afgewezen.

12. EXAMENSTUKKEN

- 12.1 De opgaven, uitwerkingen en normen van schoolexamens worden na bespreking met de leerlingen door de docent bewaard tot na het uitbrengen van een SE-rapport de termijn voor beroep is verstreken. Een leerling die een werkstuk van bijzondere aard na deze periode terug wil krijgen moet dat vooraf expliciet aan de docent opgeven. Het overige werk wordt vernietigd.
- 12.2 De opgaven, de normen en de schriftelijke werkstukken van de centrale examens, worden door de examencommissie bewaard tot tenminste 6 maanden na afloop van het eindexamen. Gedurende die periode hebben leerlingen recht op inzage. Een leerling die een werkstuk van bijzondere aard na deze periode terug wil krijgen moet dat vooraf expliciet aan de docent opgeven. Het overige werk wordt vernietigd.
- 12.3 Beoordeeld centraal examenwerk kan gedurende de bewaarperiode worden ingezien door leerlingen, indien mogelijk onder toezicht en met toelichting van de eerste corrector. Discussie over de beoordeling is echter niet toegestaan.

13. EXAMENREGLEMENTEN

- 13.1 Het officiële landelijke eindexamenbesluit VWO/HAVO/VMBO waarop dit Programma van Toetsing en Afsluiting is gebaseerd, ligt op school ter inzage bij de rector en de secretaris van de examencommissie.
- 13.2 De examenregeling voor de gemeentelijke middelbare scholen waarop dit Programma van Toetsing en Afsluiting mede is gebaseerd, ligt op school ter inzage bij de rector en de secretaris van de examencommissie.

14. VOORBEHOUD

- 14.1 In bijzondere omstandigheden kan op onderdelen van het Programma van Toetsing en Afsluiting worden afgeweken, zulks ter beoordeling van de examencommissie. In dat geval zullen betrokkenen zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld worden.
- 14.2 In gevallen waarin dit reglement niet voorziet zal de examencommissie, met inachtneming van de landelijke en gemeentelijke regelingen, beslissingen nemen.

Namens de examencommissie,
H.B. Brink
A. Durkstra
W.L. de Hek
E.J. Koops
A.N.M. van der Lee
G. Tammeling

CENTRAAL EXAMEN 2009 1e tijdvak

Datum	examens Havo
Maandag 18 mei	13.30 – 16.30 NE
Dinsdag 19 mei	09.00 – 12.00 KB + KM *)
	13.30 – 16.30 WA + WB
Woensdag 20 mei	09.00 – 12.00 GS
	13.30 – 16.00 FA
Maandag 25 mei	13.30 – 16.00 EC
Dinsdag 26 mei	09.00 – 11.30 AK
	13.30 – 16.30 BI
Woensdag 27 mei	09.00 – 12.00 FI
	13.30 – 16.30 MO
Donderdag 28 mei	13.30 – 16.30 NA
Dinsdag 2 juni	09.00 – 11.30 DU
	13.30 – 16.30 SK
Woensdag 3 juni	13.30 – 16.00 EN
Donderdag 4 juni	09.00 – 12.00 KB + KM *)

*) I.v.m. de grootte van de groep en omdat het examen op computer wordt afgelegd vindt de toetsing plaats in twee groepen op twee verschillende tijdstippen. De indeling wordt in april 2009 bekend gemaakt.

CENTRAAL EXAMEN 2009 2e tijdvak (herexamen en inhaal)

De examens van het 2^e tijdvak vinden plaats van maandag 22 juni tot en met vrijdag 26 juni 2009.

In maart 2009 wordt bekendgemaakt op welke dagen en tijdstippen de centrale examens in het tweede tijdvak worden afgenomen.

Havo 5	Nederlands ERRATUM 01-10-2008							2008-2009
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	A	1	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	B	1	
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Argumentatieleer Theorie + Tekst met vragen				S90	C	2	
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Presentatie op basis van een door de docent opgegeven structuur (met gebruik van spreekkaartjes) Poezie Theorie + Opdrachten				M4 S90	D F	3 2	
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Beschouwing schrijven met behulp van teksten Letterkunde Mondelinge groepspresentatie over één boek van een keuzelijst, voorafgaand aan de schriftelijke toets 4 boeken van een keuzelijst lezen en analyseren				S90 M15 S90	E G H	3 1 3	

Handelingsdeel of praktische opdrachten

SE 4	Inleveren spreekkaartjes direct na afloop van de spreekbeurt							

EIND $(3A + 3B + 2C + 3D + 3E + 2F + G + 3H) / 20$

Opmerkingen

Voor precieze stofomschrijving en instructies zie de studiewijzer.

Havo 5	Frans							2008-2009
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				L45	A	3	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				M20	B	3	
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Schrijfvaardigheid zinnen en brief (Libre Service + in de klas uitgereikt materiaal)	WB	H		S90	C	5	
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Luistervaardigheid Literatuur (over 2 boeken)		H		L60	D	5	
			H		S90	F	3	
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Spreekvaardigheid (Libre Service + in de klas uitgereikt materiaal)			VR	M20	E	5	

Handelingsdeel of praktische opdrachten

EIND $(3A + 3B + 5C + 5D + 5E + 3F) / 24$

Opmerkingen

WB = Woordenboek

Havo 5	Duits							2008-2009
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				L90	A	1	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	B	1	
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Luistertoets Mondeling				L90 VR M30	C F	2 3	
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Schrijfvaardigheid: brief met zakelijk karakter	WB			S90	D	2	
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Literatuurtoets over 2 titels, waarvan 1 in de klas behandeld				S90	E	3	

Handelingsdeel of praktische opdrachten

EIND $(A + B + 2C + 2D + 3E + 3F) / 12$

Opmerkingen

Voor SE-4 moeten proefbrieven op de afgesproken data worden ingeleverd. Wordt aan deze verplichting niet voldaan, verliest de betreffende leerling een herkansing in deze of een volgende periode.

WB = Woordenboek

Havo 5	Filosofie								2008-2009
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	A	1		
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	B	1		
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Sociale Filosofie Cogito, Hoofdstuk 3: § 1 t/m § 3		H		S90	C	1		
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06									
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Hans Achterhuis, Utopie (= eindexamencahier) Hoofdstuk 1 + Hoofdstuk 2		H		S90	E	1		

Handelingsdeel of praktische opdrachten

SE4	Praktische opdracht:					P	P	1	
	Cogito Hoofdstuk 2: § 4 + Tekst Nussbaum								
	Cogito Hoofdstuk 3: § 1								
	Praktisch opdracht is individueel.								

EIND $(A + B + C + E + P) / 5$

Opmerkingen

Praktische opdracht inleveren voor begin SE4 (anders geen her SE4).

Havo 5	Geschiedenis							2008-2009	
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	A	2		
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				P	P	1		
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Tijdvak 1-9		H		S90	C	2		
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Tijdvak 10 + staatsinrichting		H		S90	D	2		
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Tijdvak 1-10		H		S90	E	2		

Handelingsdeel of praktische opdrachten

EIND $(2A + 2C + 2D + 2E + P) / 9$

Opmerkingen

Havo 5	Aardrijkskunde							2008-2009	
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	A	2		
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	B	2		
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Hoofdstuk 1 + 2 Boek Indonesie	Atl	H		S90	C	2		
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Hoofdstuk 3 + 4 Boek Indonesie	Atl	H		S45	D	1		
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Hoofdstuk 1 t/m 3 Boek wonen in Nederland	Atl	H		S90	E	2		

Handelingsdeel of praktische opdrachten

jwk 13	Praktische opdracht Fietsexkursie op 27 maart 2009					P	P	1	
	Inleveren op 8 april 2009 tot 16.00 uur								

EIND $(2A + 2B + 2C + D + 2E + P) / 10$

Opmerkingen

Boek: Indonesie Hoofdstuk 1 + 2 is examenstof

Boek: Wonen in Nederland hoofdstuk 1 t/m 3 is examenstof

Boek: Arm en Rijk Hoofdstuk 4 is examenstof

Boek: Systeem Aarde hoofdstuk 1 t/m 3 is examenstof

Atl = Atlas (Grote Bosatlas 52ste of 53ste druk is noodzakelijk)

Havo 5	Wiskunde A	2008-2009						
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	A	1	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	B	1	
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Hoofdstuk 4 Getal en Ruimte deel 1 Hoofdstuk 7 Getal en Ruimte deel 2	GR	H		S90	C	1	
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Hoofdstuk 9 Getal en Ruimte deel 3 Hoofdstuk 10 Getal en Ruimte deel 3	GR	H		S90	D	1	
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Hoofdstuk 11 Getal en Ruimte deel 3	GR	H		S90	E	1	

Handelingsdeel of praktische opdrachten

EIND $(A + B + C + D + E) / 5$

Opmerkingen

GR = Grafische rekenmachine

Havo 5	Wiskunde B							2008-2009	
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	A	1		
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	B	1		
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Hoofdstuk 1 t/m 4 Getal en Ruimte deel 1 Hoofdstuk 1 t/m 7 Getal en Ruimte deel 2		H		S90	C	1		
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Hoofdstuk 1 t/m 4 Getal en Ruimte deel 1 Hoofdstuk 5 t/m 8 Getal en Ruimte deel 2 Hoofdstuk 9 t/m 10 Getal en Ruimte deel 3		H		S90	D	1		
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Hoofdstuk 1 t/m 4 Getal en Ruimte deel 1 Hoofdstuk 5 t/m 8 Getal en Ruimte deel 2 Hoofdstuk 9 t/m 12 Getal en Ruimte deel 3		H		S90	E	1		

Handelingsdeel of praktische opdrachten

EIND $(A + B + C + D + E) / 5$

Opmerkingen

GR = Grafische rekenmachine

Havo 5	Natuurkunde ERRATUM 17-09-2008	2008-2009						
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	A	1	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	B	1	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				P	P1	4	
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Systematische Natuurkunde Kernboek B (Havo 4) Hoofdstuk 6 Kernboek (Havo 5) Hoofdstuk 1	GR B	H		S90	C	1	
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Systematische Natuurkunde Kernboek (Havo 5) Hoofdstuk 2 + 4 + 5	GR B	H		S90	D	1	
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Systematische Natuurkunde Kernboek (Havo 5) Hoofdstuk 3 + 6	GR B	H		S90	E	1	

Handelingsdeel of praktische opdrachten

jwk 51	Practicum Ioniserende straling				P	P2	1	

EIND $0,8 * (A + B + C + D + E) / 5 + 0,2 * P$

Opmerkingen

P-cijfer = $(4P1 + P2) / 5$

GR = Grafische rekenmachine

B = Binas

Havo 5	Scheikunde								2008-2009
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	A	1		
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	B	1		
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Pulsar Chemie deel 2: Hoofdstuk 8 + 9	GR B	H		S90	C	1		
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06									
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Pulsar Chemie deel 2: Hoofdstuk 10 + 11 + 12	GR B	H		S90	E	1		

Handelingsdeel of praktische opdrachten

	Voor de praktische opdracht kan de leerling kiezen tussen:					P	P	1	
	1. een open onderzoek vanaf week 51 (december 2008) OF								
	2. practicum in april 2009								

EIND $(A + B + C + E + P) / 5$

Opmerkingen

GR = Grafische rekenmachine

B = Binas

Havo 5	Biologie	2008-2009						
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	A	1	
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Thema 6, 7 en 8 Regeling, zintuigelijke waarneming + gedrag (deel A)	B	H		S90	C	1	
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Thema 1, 2 en 3 Stofwisseling, ecologie + mens + milieu (deel B1)		H		S90	D	1	
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Thema 4, 5, 6 en 7 Voeding en vertering, transport, gaswisseling en uitscheiding, bescherming (deel B2)		H		S90	E	1	

Handelingsdeel of praktische opdrachten

dec-08	Practicumopdracht enzymen				P	P1	1	
feb-09	Practicumvragen Thema 1,2,3 (deel B1)				P	P2	1	

EIND $(A + C + D + E + P) / 5$

Opmerkingen

Bij zakken in Havo 5 kan het practicum vervallen mits het een voldoende is.

P-cijfer = $(P1 + P2) / 2$

B = Binas

Havo 5	Onderzoek en ontwerpen							2008-2009	
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer	
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Meester proef								
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Meester proef								
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Meester proef				P	P	1		

Handelingsdeel of praktische opdrachten

	De meesterproef O&O bestaat uit een keuzeproject met daarin een extra theoretische verdieping (die tevens als profielwerkstuk meegerekend mag worden).	

EIND

P

Opmerkingen

Bij een onvoldoende kan een leerling een herstelopdracht krijgen als het project dat toelaat.

Havo 5	Management en organisatie	2008-2009						
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	A	1	
SE Havo 4	Zie PTA Havo 4 2007-2008				S90	B	1	
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46	Domein D H16 t/m H19	GR	H		S90	C	1	
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06	Domein C H10 t/m H15	GR	H		S90	D	1	
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16	Domein E H20 t/m H24	GR	H		S90	E	1	

Handelingsdeel of praktische opdrachten

EIND $(A + B + C + D + E) / 5$

Opmerkingen

GR = Grafische rekenmachine

Havo 5	Lichamelijke opvoeding							2008-2009	
Periode	Stofomschrijving	HM	H	VR	V	C	W	Cijfer	
SE 3 cwk 10 - 12 jwk 44 - 46									
SE 4 cwk 18 - 22 jwk 02 - 06									
SE 5 cwk 28 - 31 jwk 13 - 16									

Handelingsdeel of praktische opdrachten

	Domein 1: Oriëntatie op leren en werken	
	Domein 2: Basisvaardigheden	
	Domein 3: Leervaardigheid in het vak LO	
	Domein 4: Spel	
	Domein 5: Turnen	
	Domein 6: Bewegen op muziek	
	Domein 7: Atletiek	
	Domein 8: Zelfverdediging	
	De handelingsdelen zijn vermeld in het PTA supplement 'Sportoriëntatie'.	

EIND

Opmerkingen

* Elk onderdeel waarvoor je bent ingedeeld is een handelings deel.

* Voor handelingsdelen die niet zijn afgewerkt of als onvoldoende zijn beoordeeld krijgt de leerling een vervangende opdracht van fysieke of praktische aard.

* Het totale schoolexamen lichamelijke opvoeding moet tenminste met een voldoende zijn beoordeeld om aan het Centraal Examen te mogen deelnemen.

Havo 5	Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding (LOB)	2008-2009
Periode	Activiteiten	Datum
jwk 38-52	Opstarten keuzeweb via decaannet in studieles in week 40	
	Onderwijsbeurs Martiniplaza	26-09-08 27-09-08
	Beroepenvoorlichting Augustinuscollege	10-11-08 11-11-08 13-11-08
	Open Dag Hanzehogeschool Groningen	15-11-08
	Stenden Hogeschool voorheen CHN in Leeuwarden	22-11-08
	Noordelijke Hogeschool Leeuwarden	22-11-08
	Voorlichting oud-leerlingen in school	28-11-08
jwk 01-26	Open dagen MBO (Alfa en Noorderpoort)	Eind Jan '09
	Hanzeexperience Hanzehogeschool	30-01-09
	Open Dag Stendencollege in Leeuwarden	7-03-09
	Open Dag Noordelijke Hogeschool Leeuwarden	7-03-09
	Open Dag Hanzehogeschool Groningen	14-03-09
	Arbeidsstage	April
	Voorlichting Hanzehogeschool	12-06-09
Hele jaar door	Testen (o.a. OJ-ID test)	
	Gesprek decaan	
	Keuzeweb van het decaannet HN Werkman College	
	Bijhouden van portfolio in decaannet	
	Opgeven voor meeloopdagen bij Hogescholen	

Opmerkingen

In H4 en H5 ben je verplicht de volgende onderdelen te doen voor LOB:

* minimaal 1 gesprek per leerjaar met de decaan.

* bezoek van minimaal 2 Open Dagen in 2 jaar.

* bijhouden van portfolio in decaannet.

* opgeven vervolgstudie via o.a. studielink.

* inleveren verslag van de COA week.

* bijhouden keuzeweb.